

I fjor handlet vi sko for tre milliarder kroner. Psykologen mener det egentlig handler om sex.

Ut av skapet

– Jeg skal skrive en sak om kvinner og sko, sa jeg til ham jeg deler sofa med.

– Ja vel, finnes det nok sider i avisen til det? repliserte han.

Kvinner får ofte mange negative bemerkninger om sin skodille: «Har du ikke nok sko, nå», «Du har jo ikke fra før» og så videre. Dette kommer fra menn, som ifølge en undersøkelse til Dressmann på nettet bruker 60 sekunder fra de logger seg på til de har kjøpt sine sko.

Kvinner har en noe annen innstilling til shopping og sko. Vi vurderer, undersøker, rådfører oss med venninner og prøvegår nøyne før vi sier ja. Et skokjøp er nemlig mye mer enn bare et skokjøp, mener sexolog og psykolog Eva Handest i Stavanger.

– Ser vi på føttenes betydning globalt, har de alltid hatt en spesiell betydning. For eksempel i Kina der de ble snørt for å være små og dermed feminine. Innen Tantra snakkes det også mye om føtter. Der mener en at hvis en trekker i tærne til en person, åpner en seg seksuelt. Kvinner knytter sin kvinnelighet til føtene. Det gjenspeiles i både eventyr og myter, sier hun.

Handest sier at når kvinner skal være mest mulig feminine, tar de på seg sko som nesten er umulig å gå med. Det feminine skal ha en svakhet i seg, noe vaklende.

– Det krever derimot kraft å gå på stilethæler. Man behersker sin kvinnelighet: Kvinnen viser seg frem, men hun har selv erobret sin kvinnelighet, hun har ikke fått den av noen, sier Handest.

Menn har et helt annet utvalg.

Deres sko sørger for at de er godt plantet på jorden.

– Det avspeiler en dobbelhet. Det stodig maskuline, det lette og leende feminine. En avspeiling av seksuelt spill.

Ulike sko setter kvinner i ulikt humor. Men selv typer av den kjedelige fotformskoen har fått noe pirrende over seg. Nå kommer Birkenstocken både med leopardmønster og andre dyretrekk. Det gjør det seksuelle tydelig, det kommer et dyrisk trekk over skoene.

– Det fotformede skal sette spørsmålsteget ved kvinneligheten, utfordre den, og pirre betrakteren, sier Eva Handest.

For seksualitet og sko henger ofte sammen, og viser seg tydelig frem både når det gjelder eventyr og pornofilmer.

– I Askepott gjelder det å ha en nett liten fot. Stesøstrene er onde, har store fotter og er dermed ikke feminine/seksuelt attraktiv lenger, i motsetning til Askepott I «Trollmannen fra Oz» står Dorothy sittende sko i sentrum.

Rødt er også hjertets og begjærets farge. I pornofilmer ses ofte kvinnene helt nakne, bortsett fra høyhælte sko. Kvinnen viser dermed styrke, hun har ikke gitt seg helt, mener Handest.

Når sko blir så tydelig i mange filmer, er det fordi det understrekker det seksuelle. Vi hører om menn som tener seksuelt på sko, en såkalt fetisj. Eva Handest tror nok at kvinner også gjør det. De kjenner egen seksualitet når de løfter seg opp på stilethælene og får lephet og rytmeflykt i kroppen.

Har du skodilla, kan det også være andre årsaker.

– Kvinner som kjøper mange sko, gjør det ofte som et symbol for noe annet. Det er noe stimulerende med det. For noen kan det også være seksuelt betont. For andre igjen kan det bli tvang knyttet til skokjøpene.

For å vite om en har kommet så langt som til en sykdom, kan en stille seg spørsmålet: Hva vil skje dersom jeg ikke kjøpte så mange sko, hvilke følelser får jeg da?

I Norge kjøpte vi sko for rundt tre milliarder kroner i fjor, det er ny rekord. Men rogalendingene er forsiktige: I snitt kjøper vi for snaut 1000 kroner – folk i Oslo, Bergen og Trondheim bruker nesten 1400.

Eva Handest er ikke blant de ivrigste skokjøperne.

– Jeg har mange sko, men det er et fått jeg bruker. I året kjøper jeg kanskje to til fire par totalt. ■

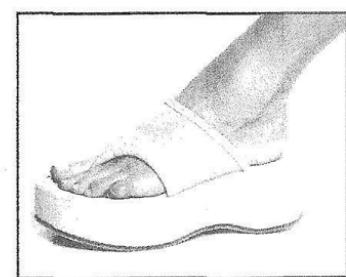
Også menn kan være skogale: Fotballagent og psykolog Erik Soler har over 70 par hjemme. En perfekt start på dagen er en kopp kaffe og pussing av sko.

– Favoritmerke er spanske Lottusse, veldig gode kvalitetssko.

Jeg har et par fra 1984 som jeg bruker hver uke.

– Hva sier kona når du kommer hjem med nye sko?

– Hun blander seg ikke så mye. Jeg tar var på skoene mine selv og stabler dem i skapet.

Navn: Tine Røed, fra Stavanger
Alder: 40

Stilling: Jobber med sko og klær

– Favoritsko akkurat nå?

– Et par beige spisse sko fra Bennett. De passer fint til draktene mine.

– Hvor ofte er du i skobutikker?

– I hvert fall en gang i uka, kanskje to. Noen ganger mer.

– Skokjøp du angrep på?

– Jeg har et par svarte fra Intenz som ser flotte ut, men er vondt å gå i. Jeg har brukt dem en gang en jul, og da satt jeg hele tiden.

– Hvor mange par kjøper du i året?

– Det blir minst sju, åtte for hver årstid.

– Hva er smertegrensen for hva du vil betale?

– Jeg liker å skifte sko ofte, så 3000 for sesongsko er en grense.

– Hva er ditt yndlingsmerke?

– Alberto Bocci i støvletter og Marco Polo i sandaler.

– Hvorfor er du så glad i sko?

– Har vært i motebransjen siden jeg var ung og alltid vært optatt av sko. Jeg mener flotte sko kan løfte hvilket som helst antrekk.

– Har du en god skohistorie?

– Jeg kjøpte et par rosa sandaler med strassperler i fjor sommer. Da jeg hadde dem på for første gang, falt jeg i dobbel forstand for en flott type. Jeg raste ned en glatt bakke og tok ham med i fallet...

PS: Alle skoene i dette oppslaget tilhører Tine Røed som er på bildet til venstre.